

GEBEDSWAKE BIJ DE HERDENKING VAN WO I

MAG IK NOG LEVEND WONEN IN UW LAND?

De novembermaand is bij uitstek een herdenkingsmaand. De gesneuvelden van de 'Grote Oorlog' worden op vele plaatsen gehuldigd en herdacht. Meer dan honderd jaar na het einde van de eerste wereldoorlog blijft de vredesboodschap actueel. Om deze vrede gaat het in deze gebedswake.

Elk dorp, elke stad in Vlaanderen heeft zijn geschiedenis en zijn link met de eerste wereldoorlog. Op plaatsen waar een monument werd opgericht voor de gesneuvelden kan men de wake beginnen met een 'memento', het langzaam vernoemen van hun namen. Uiteraard dient daarbij afgewogen te worden of het aantal niet te groot is. Men kan tussendoor een moment van samenzang inlassen, waarbij de gemeenschap zich aansluit bij het koor, zoals hieronder weergegeven.

Na dit memento wordt de wake geopend met het kruisteken en vervolgt men zoals verder aangegeven.

Aankleding van de gebedsruimte

een hoopje
neergedwarrelde blaadjes
van klaprozen op wat
aarde, een kruisbeeld of
icoon, een sober boeket
veldbloemen, een vlag of
vaandel, kaarsjes ...

Memento bij de aanvang van de wake

V. Wij bidden voor de miljoenen uit alle landen
die meer dan honderd jaar geleden hun leven gaven
voor de vrijheid van velen.

In het bijzonder gedenken we vandaag de militaire en burgerlijke slachtoffers
die hier, (in ...), stierven
en die bij name willen noemen:

Lector (1) leest een eerste reeks namen.

Lied: *Heer, herinner U de namen (ZJ 908)*

Allen: Heer, herinner U de namen van hen die gestorven zijn,
en vergeet niet dat zij kwamen langs de straten van de pijn,
langs de wegen van het lijden door het woud der eenzaamheid,
naar het dag en nacht verbeide Vaderhuis, hun toebereid.

Lector (2) leest een tweede reeks namen.

Allen: Heer, herinner U hun luist' rend wakker liggen in de nacht
en hun roepen in het duister, de armzaam' gheid van hun kracht,
en wil zeer aandachtig lezen in de rimpels van hun huid
de verscheurdheid van hun wezen, en wis hunne zonden uit.

Waar men de wake begint zonder dit memento, volgt men onderstaand verloop.

Lied: *Heer, herinner U de namen (ZJ 908)*

Heer, herinner U de namen van hen die gestorven zijn,
en vergeet niet dat zij kwamen langs de straten van de pijn,
langs de wegen van het lijden door het woud der eenzaamheid,
naar het dag en nacht verbeide Vaderhuis, hun toebereid.

Heer, herinner U hun luist'rend wakker liggen in de nacht
en hun roepen in het duister, de armzaal'gheid van hun kracht,
en wil zeer aandachtig lezen in de rimpels van hun huid
de verscheurdheid van hun wezen, en wis hunne zonden uit.

Begroeting en kruisteken

V. In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Wij komen vandaag samen
om de mensen te herdenken
die sneuvelden in de oorlog;
om de namen te laten klinken van wie wij kennen;
om te bidden voor hen
van wie de namen alleen bij God gekend zijn.

Wij komen hier samen
om naar het Woord van de Heer te luisteren,
en Hem onze broze wereld toe te vertrouwen
omdat wij weten dat de geschiedenis zich herhaalt
zodra de mens de lessen uit het verleden vergeet.
Maken wij het daarom stil,
en vragen wij God in ons hart om vergeving
voor de kleine en grote oorlogen die we dagelijks voeren
in onze gemeenschap, in ons gezin,
onze buurt en onze wereld.

Stilte

Psalm 126

Men kan de psalm in twee koren zingen of beurtelings door een solist en de gemeenschap.

Keervers: Die onder tranen zaaien, zij oogsten met gejuich.

De Heer bracht Sions ballingen terug
het was alsof wij droomden.

Toen lachten alle monden
en juichte elke tong.

Toen zei men bij de volken:
geweldig is het wat de Heer hun deed.

Geweldig was het wat de Heer ons deed,
daarom zijn wij zo blij.

Keer nu ons lot ten goede, Heer,
zoals een beek doet in de Zuid-woestijn.

Die onder tranen zaaien,
zij oogsten met gejuich.

Vol zorgen gaan zij uit
met zaaizakken beladen;

Maar keren zingend weer
beladen met hun schoven.

Eer aan de Vader en de Zoon
en de heilige Geest,

zoals het was in het begin en nu en altijd
en in de eeuwen der eeuwen.

Keervers: Die onder tranen zaaien, zij oogsten met gejuich.

Schriftlezing: *Kom, laat ons optrekken naar de berg van de Heer. (Js 2, 1-5)*

(Lectionarium voor zon -en feestdagen, nr.1)

Uit de profeet Jesaja

Visioen van Jesaja, de zoon van Amos,
over Juda en Jeruzalem.

Op het einde der dagen
zal de berg waarop de tempel van de Heer staat,
oprijzen boven alle heuvels.

Alle volkeren zullen erheen stromen
en talloze naties erheen trekken.

Zij zullen zeggen:

'Kom, laat ons optrekken naar de berg van de Heer,
naar de tempel van Jakobs God.

Hij zal ons zijn wegen wijzen
en wij zullen zijn paden bewandelen.

Want uit Sion komt de Wet,
het Woord van de Heer uit Jeruzalem.

Oordelen zal Hij de volkeren
rechtspreken over de talloze naties.

Zij zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegijzers,

hun speren tot sikkels.
Geen volk zal nog het zwaard trekken tegen een ander
en niemand zal nog leren oorlog voeren.
Huis van Jakob, kom,
laat ons wandelen in het licht van de Heer.'

Stilte

Lied: *Ik sta voor u* (ZJ 924)

Ik sta voor u in leegte en gemis,
vreemd is uw naam, onvindbaar zijn uw wegen.
Gij zijt mijn God, sinds mensenheugenis,
dood is mijn lot, hebt Gij geen and're zegen?
Zijt Gij de God bij wie mijn toekomst is?
Heer, ik geloof, waarom staat Gij mij tegen?
Mijn dagen zijn door twijfel overmand,
ik ben gevangen in mijn onvermogen.
Hebt Gij mijn naam geschreven in uw hand,
zult Gij mij bergen in uw mededogen?
Mag ik nog levend wonen in uw land,
mag ik nog eenmaal zien met nieuwe ogen?

Evangelielezing: *Jezus ging in hun midden staan en zei: 'Vrede zij u.'* (Joh 20, 19-21)
of *Zalig de vredestichters, want zij zullen kinderen van God genoemd worden.* (Mt 5, 1-12a)

(Lectionarium voor zon -en feestdagen, nr. 82 en 241)

Stilte: Een paar gedachten om in stilte te overwegen

Vrede kan er alleen maar zijn
als diegenen die geen geweld of onrecht ervaren
even diep geschokt zijn
als zij die er midden in leven;
als hun vernedering en uitbuiting mij raakt;
als hun pijn mij kwetst;
als hun onmacht mij onrustig maakt;
als hun gebondenheid mij minder vrij maakt;
als hun slavernij mij oproept;
als hun vrijheid mijn vreugde is;
als hun leven mijn leven wordt.

Waar dit gebeurt, komt God aanwezig.
Want dit is het wat Hij wil,
slechts dit ene:
ons de ware vrede schenken.

Jezus' volgelingen zijn tot vrede geroepen. Toen Jezus hen riep, vonden ze hun vrede. Jezus is hun vrede. Nu zullen ze die vrede niet alleen hebben, maar ook stichten. Daarmee onthouden zij zich van geweld en oproer. De zaak van Christus is daar nooit mee gediend. Het rijk van Christus is een rijk van vrede en in de gemeente begroet men elkaar met de vredesgroet. De discipelen bewaren de vrede, doordat ze liever zelf lijden dan dat ze een ander doen lijden; ze bewaren de gemeenschap waar een ander die verbreekt; ze zien af van zelfhandhaving en zwijgen bij haat en onrecht. Zo overwinnen zij het kwade met het goede. Zo zijn ze stichters van goddelijke vrede, midden in een wereld van haat en oorlog. Nergens echter zal hun vrede groter zijn dan daar waar zij de boosaardigen tegemoet treden en bereid zijn door hen te lijden. De vredestichters zullen met hun Heer het kruis dragen, want aan het kruis werd de vrede bereid. Omdat ze zo betrokken zijn in het vredeswerk van Christus, geroepen tot het werk van de Zoon van God, daarom zullen ze zelf zonen van God genoemd worden.

Uit: Dietrich Bonhoeffer, *Een thematisch dagboek*

Men kan deze teksten (of andere teksten naar keuze) ook op een kaartje afdrukken dat naar huis kan meegenomen worden.

Bij de voorbede

V. Toen de verrezen Heer verscheen aan zijn apostelen

verweet Hij hen niet

dat ze Hem allemaal in de steek hadden gelaten.

Hij zei niet

dat Hij meer betrouwbare leerlingen zou zoeken.

Hij vroeg niet

of ze niet beschaamd waren na alles wat Hij voor hen had doorstaan.

Hij ging in hun midden staan en zei:

'Vrede zij u'.

Laten we met Hem aan onze zijde

tot de Vader bidden.

L. Heer, onze God, Gij laat geen van uw mensen verloren gaan.

Wij bidden om uw eeuwige vrede

voor de miljoenen gesneuvelden uit de eerste wereldoorlog;

voor alle militaire en burgerlijke slachtoffers (die hier, – in ... – stierven);

voor al diegenen die naamloos bleven.

Als acclamatie kan na elke intentie worden gezongen:

Luister Heer, verhoor ons bidden. Plant uw vrede in ons hart. (ZJ 10g)

Heer, onze God, Gij laat geen van uw mensen

U vruchteloos aanroepen.

Wij bidden om uw bevrijdend handelen op plaatsen

waar onrecht wordt gepleegd in uw naam;
waar mensenrechten onderdoen voor het eigen groot gelijk;
waar persfotografen en oorlogscorrespondenten het leven laten;
waar bekende en onbekende vredestichters sneuvelen.

God, Goede Vader, wij bidden om uw zegen
voor de eenvoudige getuigen van het Evangelie die bedreigd worden;
voor dromers en zoekers, vluchtters en vervolgdten
voor iedereen die lijdt met uw Naam op de lippen.

Vader, wij bidden om uw nabijheid
voor allen die
de gave van verzoening in zich dragen,
de wijsheid om tot vrede te komen,
de kracht om heemeester te zijn.

Heer, goede God, wij bidden voor al uw gelovigen
die het visioen van een nieuwe aarde voor ogen hebben;
voor allen die in de diepste wanhoop teken zijn van uw mededogen.
voor allen die bidden om gerechtigheid.

Onze Vader

Lied: *Ik zie de hemel open gaan* (ZJ 751)

Ik zie de hemel opengaan, de aarde in het licht
van mensen die elkaar zien staan, Gods eigen aangezicht.

Ik zie de wereld omgekeerd, het laagste bovenaan,
het ongeziene in het licht, uit niets groeit Gods bestaan.

Ik zie het lang beloofde land waar alles wordt gedeeld,
van grond tot licht, van steen tot brood, wij zijn Gods evenbeeld.

Ik zie een stad van puur kristal, de leugens zijn voorbij.
Wij leven in doorzichtigheid, Gods waarheid leven wij.

Ik zie de aarde vol sjaloom, de ongeest weggeleefd!
Ontmaskerd staan wij voor elkaar, en zie: de vrede leeft.

Gebed op het einde van de wake

V. Goede God,
omgeef het leven van de gesneuvelden met uw vrede.
Geef dat wij eenmaal allemaal samen zullen zijn
in de nieuwe hemel en de nieuwe aarde,
het visioen waarvoor velen het leven lieten.
Schenk ons de hoop op uw vrede,
door Christus, onze Heer en Verlosser.

Kruisteken

Als dit mogelijk is, gebruikt men de gezongen zegenformule (ZJ 26d). Men kan ook alleen de tekst ervan gebruiken als slotzegen. Als een gebedsleid(st)er de viering voorgaat, maakt hij of zij een kruisteken over zichzelf met de woorden:

**Moge ons zegenen en beschermen
de almachtige en barmhartige Heer,
Vader, Zoon en heilig Geest.**

Na de wake

Op het einde van de wake kan men

- *naar het kerkhof gaan en er bloemen neerleggen aan de graven van plaatselijk gesneuvelden*
- *naar het monument voor de gesneuvelden gaan en een boodschap achterlaten*
- *kinderen een vredeswens op een kaartje laten schrijven*
- *een attentie bezorgen aan mensen of organisaties die elk op hun manier proberen om de vrede dichterbij te brengen op de plek waar zij wonen*
- *waar dat mogelijk is, aansluiten bij een lokaal initiatief.*